

УДК 378.2:615.1-057.87

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОЇ АТЕСТАЦІЇ СТУДЕНТІВ ГАЛУЗІ ЗНАТЬ “ФАРМАЦІЯ”

В. П. Черних, І. С. Гриценко, С. В. Огарь, Л. М. Віннік

Національний фармацевтичний університет

PECULIARITIES OF THE STATE ATTESTATION OF STUDENTS IN THE FIELD OF KNOWLEDGE “PHARMACY”.

V. P. Chernykh, I. S. Hrytsenko, S. V. Ohar, L. M. Vinnik

National University of Pharmacy

У статті висвітлено особливості державної атестації студентів галузі знань “Фармація”.

The article adduces the peculiarities of the state attestation of students in the field of knowledge “Pharmacy”.

Вступ. Відповідно до галузевих стандартів вищої фармацевтичної освіти освітньо-кваліфікаційного рівня “спеціаліст” та наказів МОЗ України від 08.07.2010 р. № 542, № 543, № 544 державна атестація випускників спеціальностей “Фармація”, “Клінічна фармація”, “Технологія парфумерно-косметичних засобів” включає стандартизований тестовий іспит і державний комплексний практично-орієнтований іспит і (або) захист дипломної роботи.

Основна частина. Стандартизований тестовий іспит проводиться відповідно до Положення про систему ліцензійних інтегрованих іспитів, затвердженого наказом МОЗ України від 14.08.1998 року № 251 і складається з двох частин: “Крок 1” і “Крок 2”. “Крок 1. Фармація” є семестровим інтегрованим іспитом, який проводиться після вивчення дисциплін природничо-наукового циклу і визначає показники якості фахової компоненти базової вищої освіти. “Крок 2. Фармація”, “Крок 2. Клінічна фармація”, “Крок 2. Технологія парфумерно-косметичних засобів” є складовою державної атестації випускників відповідних спеціальностей і визначає показники якості фахової компоненти повної вищої освіти.

Державний комплексний практично-орієнтований іспит проводиться державною екзаменаційною комісією, яка оцінює відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики професійні уміння та навички, а також здатність вирішення ситуаційних завдань.

Студенти випускного курсу спеціальності “Фармація” складають комплексні практично-орієнтовані державні іспити з таких дисциплін, як: фармацевтична

хімія, фармакогнозія, клінічна фармація, технологія лікарських засобів, управління та економіка у фармації.

Студенти випускного курсу спеціальності “Клінічна фармація” складають комплексні практично-орієнтовані державні іспити з таких дисциплін, як: медична хімія, фармакогнозія, фармацевтична опіка з клінічною фармакологією, технологія лікарських засобів, організація та управління у фармації.

Студенти випускного курсу спеціальності “Технологія парфумерно-косметичних засобів” складають комплексні практично-орієнтовані державні іспити з таких дисциплін, як: косметологія, управління та економіка у фармації та парфумерно-косметичній галузі, фармацевтична та косметична хімія, технологія косметичних та парфумерних засобів.

Практично-орієнтований державний іспит спрямований на перевірку готовності випускника здійснювати професійні уміння та навички діяльності на первинній посаді, які неможливо оцінити методом стандартизованого тестування.

Складання практично-орієнтованого державного іспиту проводиться на відкритому засіданні державної екзаменаційної комісії за участю не менше половини її складу.

Білет до комплексного практично-орієнтованого іспиту має містити одне комплексне ситуаційне завдання з дисципліни (при необхідності розрахунково-практичну задачу), що входить до комплексу.

Професійні вміння та навички студентів випускного курсу спеціальності “Фармація” оцінюються:

- з дисципліни “Фармацевтична хімія”:

– володіння фармакопейними методами якісного та кількісного аналізу лікарських засобів;

• з дисципліни “Фармакогнозія” :

– визначення лікарської рослинної сировини за морфологічними та анатомічними ознаками;

– визначення групи біологічно активних речовин, засобів чи продуктів рослинного походження та їх фармакологічна дія;

• з дисципліни “Клінічна фармація” :

– фармацевтична опіка при відпуску лікарських засобів за рецептами та без рецептів лікарів;

• з дисципліни “Технологія лікарських засобів” :

– приготування та оформлення до відпуску екстемпоральних лікарських форм згідно з вимогами нормативних документів з урахуванням фізико-хімічних властивостей лікарських та допоміжних речовин;

– контроль при відпуску виготовленої лікарської форми;

– обґрунтування технологічного процесу виготовлення готових лікарських засобів;

– оцінка якості готових лікарських засобів;

• з дисципліни “Управління та економіка у фармації” :

– організація лікарського забезпечення населення та лікувально-профілактичних закладів;

– аналіз показників торгово-фінансової діяльності аптек, облік та звітність;

– управління фармацевтичним підприємством;

– дослідження фармацевтичного ринку та розроблення комплексу маркетингу.

Професійні вміння та навички студентів випускного курсу спеціальності “Клінічна фармація” оцінюються:

• з дисципліни “Медична хімія” :

– володіння фізико-хімічними та інструментальними методами ідентифікації лікарських сполук та їх метаболітів;

– знання хімічних несумісностей ліків при їх комплексному застосуванні;

• з дисципліни “Фармакогнозія” :

– визначення лікарської рослинної сировини за морфологічними та анатомічними ознаками;

– визначення групи біологічно активних речовин, засобів чи продуктів рослинного походження та їх фармакологічна дія;

– раціональне використання та взаємозаміна інших препаратів;

• з дисципліни “Фармацевтична опіка з клінічною фармакологією” :

– фармацевтична опіка при відпуску лікарських засобів за рецептами та без рецептів лікарів;

• з дисципліни “Технологія лікарських засобів” :

– приготування та оформлення до відпуску лікарських форм згідно з вимогами нормативних документів з урахуванням фізико-хімічних властивостей лікарських та допоміжних речовин;

– контроль при відпуску виготовленої лікарської форми;

– складання технологічних і апаратурних схем виробництва готових лікарських засобів;

– обґрунтування технологічного процесу виготовлення готових лікарських засобів;

– оцінка якості готових лікарських засобів;

• з дисципліни “Організація та управління у фармації” :

– організація інформаційно-консультаційної допомоги щодо раціонального застосування ліків;

– облік, звітність та економічні розрахунки діяльності аптек;

– управління фармацевтичним підприємством;

– дослідження фармацевтичного ринку та розроблення комплексу маркетингу.

Професійні вміння та навички студентів випускного курсу спеціальності “Технологія парфумерно-косметичних засобів” оцінюються:

• з дисципліни “Косметологія” :

– вибір раціональних косметичних засобів залежно від стану шкіри та її додатків, схеми корекції косметичного недоліку;

– оцінка результатів ефективності запропонованої схеми догляду за шкірою;

• з дисципліни “Управління та економіка у фармації та парфумерно-косметичній галузі” :

– організація забезпечення населення лікарськими та парфумерно-косметичними засобами;

– аналіз показників торгово-фінансової діяльності аптек та парфумерно-косметичних закладів, облік і звітність;

– управління фармацевтичним підприємством та парфумерно-косметичним закладом;

– дослідження парфумерно-косметичного ринку та розроблення комплексу маркетингу;

• з дисципліни “Фармацевтична та косметична хімія” :

– володіння фармакопейними методами ідентифікації та кількісного визначення лікарських засобів;

– стандартизація парфумерно-косметичних засобів;

• з дисципліни “Технологія косметичних та парфумерних засобів” :

– обґрунтування технологічного процесу виготовлення косметичних та парфумерних засобів;

– оцінка якості готових косметичних та парфумерних засобів.

Під час державного іспиту випускник отримує оцін-

ку за кожну дисципліну практично-орієнтованого іспиту, що виноситься на державну атестацію.

Оцінка умінь та навичок, що перевіряються на практично-орієнтованому державному іспиті з відповідних спеціальностей, а також вирішення ситуаційних завдань (розрахунково-практичних задач) проводиться згідно з галузевими стандартами відповідних спеціальностей та критеріями, визначеними кожною випусковою кафедрою у методичних рекомендаціях з підготовки до державного іспиту з дисципліни.

Дипломна робота може виконуватись як комплексна дипломна робота або монотематична. Захист дипломної роботи проводиться замість складання

державного екзамену (екзаменів) з дисципліни (дисциплін). Дипломна робота виконується студентом за темами, визначеними випусковими кафедрами та затвердженими в установленому порядку. Захист дипломних робіт проводиться на відкритому засіданні ДЕК при обов'язковій присутності голови державної екзаменаційної комісії.

Висновок. Організація та проведення комплексного практично-орієнтованого державного іспиту передбачають компетенції, що мають виконувати студенти на первинній посаді провізора відповідно до кваліфікаційної характеристики.

Література

1. Про затвердження Положення про систему ліцензійних інтегрованих іспитів фахівців з вищою освітою напрямів “Медицина” і “Фармація” : наказ МОЗ України від 14.08.98 р. №251.

2. Про внесення змін до Навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “спеціаліст” кваліфікації “провізор” у вищих навчальних закладах IV рівня акредитації за спеціальністю “Фармація”, затвердженого наказом МОЗ від 07.12.2009 р. № 930 : наказ МОЗ України від 08.07.2010 р. № 542.

3. Про внесення змін до Навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “спеціаліст” кваліфікації “клінічний провізор” у вищих навчальних закладах IV рівня акредитації за спеціальністю “Клінічна фарма-

ція”, затвердженого наказом МОЗ від 07.12.2009 р. № 931 : наказ МОЗ України від 08.07.2010 р. № 543.

4. Про внесення змін до Навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “спеціаліст” кваліфікації “провізор-косметолог” у вищих навчальних закладах IV рівня акредитації за спеціальністю “Технологія парфумерно-косметичних засобів”, затвердженого наказом МОЗ від 07.12.2009 р. № 932 : наказ МОЗ України від 08.07.2010 р. № 544.

5. Про затвердження складових галузевих стандартів вищої освіти зі спеціальності 7.110201 “Фармація”, 7.110202 “Технологія парфумерно-косметичних засобів”, 7.110206 “Клінічна фармація” : наказ МОН України від 29.07.2004 р. № 629.